Vairumā gadījumu AKKA/LAA un LaIPA pamatoti prasa atlīdzību

Nozare.lv
2012. g. 26. maijs
http://www.tvnet.lv/zinas/viedokli/423131-vairuma_gadijumu_akkalaa_un_laipa_pamatoti_prasa_atlidzibu/print

Lielāksmazāks Mainīt teksta izmēru

Ieva Andersone, Foto: LETA

Vairumā gadījumu biedrība «Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autoru apvienība» (AKKA/LAA) un Latvijas Izpildītāju un producentu apvienība (LaIPA) pamatoti prasa atlīdzību, savā slejā žurnālā «Kapitāls» norāda zvērinātu advokātu biroja «Sorainen» advokāte Ieva Andersone.

Resursi

Pabriks: sods par radio klausīšanos apdraud valsts drošību
Rosina atcelt likumu par «radio klausīšanās nodevu»
Maksa par radio klausīšanos ir rekets

«Jāatzīst, ka vairumā gadījumu, kad AKKA/LAA un LaIPA prasa atlīdzību un licences iegūšanu, tas tiek darīts pamatoti un pašlaik spēkā esošajam gan vietējam, gan starptautiskajam regulējumam atbilstoši. (..) Ja nepatīk šis atlīdzības princips kā tāds, tad jāmaina viss tiesiskais regulējums un jādomā, kas labāks. Tikmēr likums ir jāpilda, vienlaikus izmantojot savas tiesības nemaksāt tad, kad taisnīga likuma interpretācija to nemaz neprasa,» uzsver juriste.

Analizējot pēdējā laikā sabiedrībā plaši diskutēto jautājumu, Andersone norāda, ka Latvijas autortiesību regulējums nav nekas unikāls, tas atbilst principiem, kas noteikti Latvijai saistošos starptautiskos līgumos un Eiropas Savienības (ES) tiesībās. Autortiesību pamatprincips ir, ka jāsaņem autora atļauja par katru darba izmantošanas veidu un katru izmantošanas reizi.

Reālajā dzīvē atļauju neviens par velti nedod - par to jāsamaksā autoram (viņu pārstāvošajai organizācijai) atlīdzība. Turklāt jāsamaksā ne tikai AKKA/LAA, kas pārstāv autorus, bet arī LaIPA, kas pārstāv mūzikas izpildītāju un fonogrammas producentu.

Tomēr advokāte norāda, ka, paklausoties dažu labu autorus pārstāvošo organizāciju publisko ziņojumu, šķiet, ka tik tiešām viss, kas nenotiek savu tuvāko radu lokā un kaut nedaudz pieejams sabiedrībai, būs publiskais atskaņojums.

«Taču jebkurš pirmā kursa tiesību zinātņu students paskaidros, ka ar likuma burtisku jeb gramatisku iztulkošanu ir par maz. Jāaplūko arī likuma izcelsme, tā mērķis un sistēma, kurā tas atrodas. Un šajā vietā varam priecīgi atcerēties, ka Autortiesību likums lielā mērā seko starptautisku līgumu regulējumam, turklāt Latvija ir ES dalībvalsts. Tādēļ Latvijas tiesības jāpiemēro tā, lai tās nebūtu pretrunā ES tiesībām. Bet ES tiesības savukārt iztulko ES tiesa, tāpēc ir noderīgi palūkoties, kas par mūzikas publiskošanu bijis sakāms šai institūcijai,» skaidro Andersone.

Viņa uzsver, ka tiesas attieksme ir apkopota šā gada marta spriedumā, par ko jāpateicas kāda itāļu zobārsta neatlaidībai un pārliecībai par savu taisnību. Proti, itāļu fonogrammu producentu pārstāvji cēla prasību pret zobārstu, apgalvojot, ka viņš pārkāpj likumu, nemaksājot atlīdzību par mūziku, ko atskaņo kā fonu savā kabinetā. Zobārsts iecirtās, ka tas ir viņa privāts kabinets, viņa pacienti tur nāk labot zobus un nemaksā ieejas biļeti par mūzikas klausīšanos.

Itālijas tiesa šaubījās, kā lietu pareizi izlemt, un vērsās ar jautājumiem ES tiesā. Tiesa pieņēma argumentētu spriedumu, kurā norādīja, ka katrā situācijā jāaplūko trīs elementi: vai mūzikas lietotājs ar nodomu veic darbības, kuru rezultātā mūziku var dzirdēt citi sabiedrības locekļi, vai mūzika tiek atskaņota sabiedrībai jeb publikai un vai publiskošanai ir peļņu nesošs raksturs.

«Zobārsts pēc sešu gadu ilgas tiesāšanās panāca savu taisnību un nu var mierīgu sirdi tālajā Itālijā atskaņot mūziku savā kabinetā. Bet kā ar latviešu zobārstu? Strikti piemērojot Latvijas likumu, kabinets taču nav ierastais ģimenes loks. Tomēr Autortiesību likums jātulko, ievērojot ES tiesības un ņemot vērā ES tiesas apsvērumus. Tādēļ man šķiet, ka mūsu zobārstiem un citiem privāti praktizējošiem ārstiem varētu būt diezgan labs pamats iebilst pret prasībām maksāt atlīdzību par mūzikas atskaņošanu,» uzskata juriste.

Pēc viņas domām, arī taksometru vadītāji varētu pamatoti iebilst pret prasību maksāt atlīdzību. Diez vai mēs taksometru izvēlamies tur atskaņotās mūzikas dēļ un diez vai brauksim papildu līkumu, lai dziesmu noklausītos līdz galam.

Arī tramvaju un autobusu vadītājiem, kas atskaņo radio tikai savā kabīnē, nevis pasažieru salonā, varētu būt gluži labi iebildumi - kāds gan mūzikai ir peļņu nesošs vai pat tikai izklaidējošs raksturs, ja pasažieri to var sadzirdēt, tikai piebāžot ausi pie vadītāja kabīnes stikla.

«Savukārt mazā mājas birojā, kur galvenokārt darbojas tikai paši ģimenes locekļi un tikai paretam ienāk kāds no malas, visticamāk, nebūs konstatējama »vispārīga publika«,» dažādas situācijas vērtē advokāte.

Tomēr viņa uzsver, ka itāļu zobārsta lieta nepalīdzēs visiem tiem veikaliem, kafejnīcām un viesnīcām, kas labprāt gribētu izvairīties no maksāšanas.

© TVNET. Visas tiesības paturētas.